Stipend og lån til videregående utdanning 1972 - 73

Statens lånekasse for utdanning

Økernvn. 145, Oslo 5.
Tlf. 22 27 55

Februar 1972

INNHOLD

		Side
	Innleiing	4
I	Utdanningsstønad	5
	1. Omfang	5
	2. Faglige forhold	6
	3. De enkelte stønadsordningene	7
	Oversikt over utdanning innenlands som omfattes av de enkelte stønadsordningene	8
II	Behovsprøvd stipend til søkere i 10.—12. skoleår	12
III	Utjevningsstipend	17
IV	Borteboerstipend	18
V	Grunnstipend	22
VI	Behovsprøvd stipend til søkere som tar utdanning etter 12. skoleår	23
VII	Suppleringslån	26
VIII	Utdanningslån	30
IX	Lærlinger	35
X	Kveldsundervisning	36
XI	Særlige stipend	37
XII	Utdanning i utlandet	38
XIII	Forrentning og tilbakebetaling	43
	Andre opplysninger, søknad, frister, klage m.v.	44
	Lov om stønad til ungdom i videregående utdanning	47
	Forskrifter om Statens lånekasse for utdanning, dens organisasjon og virksomhet	50

INNLEIING

Hovedreglene om utdanningsstønad er gitt i Lov av 19. juni 1969 om stønad til ungdom i vidaregåande utdanning og i Forskrifter om Lånekassens organisasjon og virksomhet fastsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet. Loven og forskriftene er gjengitt side 47—51.

Fra 1. januar 1972 er det innført en ny ordning med såkalt grunnstipend for søkere mellom 20 og 30 år.

Fra og med undervisningsåret 1972—73 er behovsprøven etter foreldreøkonomien ved låntildelingen opphevet for søkere som har fylt 20 år.

Retningslinjene for stønadsordningene som er omtalt i avsnittene I—XIII, er å anse som forskrifter i relasjon til Lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (Forvaltningsloven).

Statens lånekasse for utdanning administrerer stønadsordningene, og skolene medvirker ved gjennomføringen.

De regler og satser som er omtalt i denne orienteringen, gjelder foreløpig for undervisningsåret 1972—73. For 1971—72 gjelder egen orientering, som er utgitt i januar 1971.

I UTDANNINGSSTØNAD

1. Omfang

Utdanningsstønad kan søkes av norske statsborgere. Ikke-norske statsborgere som av politiske grunner har søkt til landet og har fått oppholdstillatelse her, kan på nærmere bestemte vilkår få stønad på linje med norske statsborgere. Andre utenlandske statsborgere kan også gis utdanningsstønad dersom de gjennom ekteskap eller fast og varig arbeid har fått sterk tilknytning til landet, og tar sikte på norsk statsborgerskap.

Utdanningsstønad gis til videregående allmenn- og yrkesutdanning — unntatt 9-årig grunnskole, framhaldsskole og 10. skoleår når elevene har samme økonomiske vilkår som elever i 9-årig skole.

Utdanningsstønad er vanligvis begrenset til skoler med reglementert dagundervisning, men det kan gis stønad til visse kveldsgymnas og -realskoler og også til lærlinger med godkjent kontrakt.

Ved tildeling av utdanningsstønad legges det bl. a. vekt på hvilken utdanning det søkes stønad til, og det tas også hensyn til søkerens alder.

10.—12. skoleår

For allmenn- og yrkesutdanning som normalt tas i 10.—12. skoleår er hovedformen for utdanningsstønad et behovsprøvd stipend som gis avhengig av foreldrenes og søkerens økonomiske stilling, og et ikke behovsprøvd borteboerstipend til elever som må bo borte fra hjemmet under skolegangen.

Til søkere som ikke har fylt 17 år før 1. januar 1973, og til søkere ved folkehøgskole, realskole, første år av treårig gymnas, forkurs og andre kurs som varer mindre enn et undervisningsår, kan det gis stipend, men ikke lån. Til søkere under 20 år i andre og tredje gymnasklasse, første år av yrkesskole, ettårig skole for handel og kontorarbeid og tilsvarende grunnleggende fagskole, kan det i tillegg til stipend gis behovsprøvd **suppleringslån.** Til søkere over 20 år og til søkere som tar annen videregående yrkesutdanning kan det gis **utdanningslån.**

Til søkere som har fylt 17 år — men ikke 20 år — før 1. januar 1973, gis utdanningslån avhengig av foreldrenes økonomiske stilling. Til søkere som har fylt 20 år før 1. januar 1973, og til søkere som har forsørgelsesbyrde, gis utdanningslån uavhengig av foreldreøkonomien.

Til søkere som er mellom 20 og 30 år kan det gis ikke behovsprøvd grunnstipend.

Utdanning etter 12. skoleår

For utdanning som bygger på examen artium eller tilsvarende forutdanning, er utdanningslån hovedformen for utdanningsstønad. Til søkere som har fylt 20 år før 1. januar 1973 og til søkere som har forsørgelsesbyrde, gis utdanningslån uavhengig av foreldreøkonomien, men det tas hensyn til søkerens og eventuelt også til ektefellens økonomiske stilling. Søkere som må bo borte fra hjemmet under utdanningen, kan gis et ikke behovsprøvd borteboerstipend. Søkere som er mellom 20 og 30 år, kan gis et ikke behovs-

prøvd grunnstipend. Har søkeren stor forsørgelsesbyrde (ektefelle og minst 2 barn), kan det dessuten gis behovsprøvd stipend.

Særlige stipendformer

Kunstfagstipend — som ikke er behovsprøvd — kan gis til elever som har vist kunstnergivnad ved Statens kunstakademi, Ballettinstituttet, Operaens ballettskole, Statens teaterskole, og til elever som tar videregående utdanning i musikk, sang eller andre kunstfag innen- eller utenlands. Kunstnere som er ferdige med ordinær utdanning, kan gis videreutdanningsstipend.

Nordisk stipend kan gis til delstudium ved høgskole eller universitet i et annet nordisk land, når utdanningen er påbegynt her i landet.

Utdanning i utlandet

For utdanning i utlandet gjelder særskilte regler, jfr. avsnitt XII side 38.

2. Faglige forhold

Utdanningsstønad gis vanligvis bare til søkere som oppholder seg på lærestedet og som følger reglementert fulltids undervisning, (minimum 20 undervisningstimer pr. uke). Hospitanter kan på nærmere bestemte vilkår få stønad til fulltids undervisning når det faglige program gjør det rimelig.

Som hovedregel gjelder at det ikke gis stønad til forutdanning før den egentlige fagutdanning påbegynnes, men det kan gjøres unntak etter nærmere bestemte regler.

Utdanningsstønad gis vanligvis fra utdanningens begynnelse. Søkere med svak forutdanning kan imidlertid ikke regne med stønad før tilfredsstillende faglige resultater er dokumentert.

Utdanningsstønad bevilges for høyst ett år om gangen (høst + vår), og gis bare i den tid som er normert for vedkommende utdanning. Ved flerårig utdanning kontrolleres de faglige forhold fra år til år. Når en søker ikke gjennomfører utdanningen etter normal plan, tildeles ikke utdanningsstønad. Det kan til en viss grad gjøres unntak fra denne regel når det gjelder utdanningslån. Det kan også gjøres unntak når det gjelder stipend for mindre forsinkelser som skyldes sykdom eller svangerskap.

Dersom en utdanning avbrytes og ny utdanning påbegynnes, må spørsmålet om utdanningsstønad til den nye utdanning vurderes særskilt.

Dersom en søker får innvilget stønad for undervisningsåret og det senere viser seg at søkeren ikke har gjennomført det program som var oppgitt i søknaden, kan stønaden helt eller delvis kreves tilbakebetalt.

Lånekassen avgjør hvilke kombinasjoner av allmennutdanning og yrkesutdanning — eller kombinasjoner av yrkesutdanning med innbyrdes sammenheng — som kan godtas for tildeling av utdanningsstønad.

Lånekassen avgjør også om det kan gis stønad til videregående eller sideordnet utdanning som har sammenheng med tidligere utdanning.

For søkere som tar utdanning i utlandet gjelder særlige regler som er omtalt i eget avsnitt side 38.

3. De enkelte stønadsordningene

For undervisningsåret 1972—73 gjelder følgende hovedformer for stipend og lån:

Stønadsformer	Søkergrupper
Stipend	
Behovsprøvd stipend	søkere i 10.—12. skoleår
Utjevningsstipend	søkere under 20 år ved visse skoler som får behovsprøvd stipend og som har særlig behov for stønad utover det beløp som følger av de fastsatte stipendsatser
Behovsprøvd forsørgerstipend	søkere over 20 år med stor forsørgelsesbyrde
Borteboerstipend	søkere som må bo borte fra hjemmet under utdanningen
Grunnstipend	søkere mellom 20 og 30 år
Kunstfag- og kunstnerstipend	søkere med kunstnergivnad som tar ren kunstnerutdanning
Reise- og gebyrstipend	søkere ved visse godkjente læresteder i utlandet
Andre stipend	stipend til studieopphold ved universiteter og høgskoler i andre nordiske land, og aspirantstipend til medisinstudenter
Lån	
Suppleringslån	søkere under 20 år i 2. og 3. gymnasklasse, 1. år ved yrkesskole, 1-årig skole for handel og kontorarbeid og tilsvarende grunnleggende fagskole
Behovsprøvd utdanningslån	søkere under 20 år i videregående yrkesutdanning
Ikke-behovsprøvd utdanningslån	søkere over 20 år

Lån bevilges for høyst ett år om gangen (høst + vår). Det kreves ikke at søkeren stiller økonomisk garanti for lånet.

OVERSIKT OVER UTDANNING INNENLANDS SOM OMFATTES AV DE ENKELTE STØNADSORDNINGENE

BORTEBOERSTIPEND omfatter all utdanning som er nevnt i oversikten med mindre søkerne har fritt opphold under utdanningen. Ved skoler med rimelige internatutgifter reduseres stipendet.

GRUNNSTIPEND omfatter skoler og kurs med fulltids dagundervisning som varer minst 3½ måned, og gis til søkere mellom 20 og 30 år.

Utdanning	Behovs-prøvd stipend	Suppl.-lån*)	Utd.-lån	Behovs-prøvd forsørger-stipend
Allmennskoler				
Realskoler	x			
Folkehøgskoler	x			
Gymnas	x	x[1])		
Forkurs for tekniske skoler	x			
Helse- og barnestell, sosialt arbeid				
Hjelpepleieskoler			x	
Grunnskoler i sykepleie			x	
Norges Høyere Sykepleieskole			x	x
Statens helsesøsterskole			x	x
Spesialskoler og andre videregående sykepleieskoler			x	x
Røntgenografskolen	x		x	
Fysiokjemikerskoler			x	x
Grunnskoler i vernepleie			x	
Barne- og barselpleieskoler	x	x		
Kontorsøsterskolen ved Det odontologiske fakultet	x	x		
Statens kurs for utdanning av tannpleiere			x	x
Den franske kosmetolog- og fotpleieskole	x	x		
Skolen for arbeidsterapeuter	x		x	
Statens fysioterapiskole			x	x
Norsk Mensendieck-Skole A/S			x	x
Statens reseptarskole			x	x
Sosialskoler			x	x
Barnevernslinje ved sosialskoler	x		x	
Hushold, hotell, restaurant				
Husmorskoler ½-årig	x			
Husmorskoler 1-årig	x	x[2])		
Husmorvikarkurs	x			
Norsk hotellfagskole			x	x

*) Søkere over 20 år gis utdanningslån.
[1]) Gjelder vanligvis bare de 2 siste klassene.
[2]) Gjelder ikke 10 måneders elementærklasse i husstell.

Utdanning	Behovs-prøvd stipend	Suppl.-lån*)	Utd.-lån	Behovs-prøvd forsørger-stipend
Statens oldfruekurs			x	x
Statens skole for kostholdsøkonomer, teoritiden			x	x
Industri, håndverk, husflid				
Yrkesskoler, 1/2-årig	x			
Yrkesskoler, 1-årig grunnleggende kurs	x	x		
Yrkesskoler, videregående kurs	x		x	
2-årig kombinert grunnkurs	x	x[3])		
Statens protesetekniske skole	x		x	
Kunsthåndverksskoler, 1.—3. år	x		x	
Kunsthåndverksskoler, 4. år			x	x
Norges hermetikkfagskole	x		x	
Norges trelastskole			x	x
Statens kjølemaskinistskole			x	x
Statens bergskole			x	x
Statens formannsskole			x	x
Lederskolen for treindustrien			x	x
Elementærtekniske skoler	x	x		
Tekniske fagskoler	x		x	
Tekniske skoler, elever uten artium	x		x	
Tekniske skoler, elever med artium			x	x
NKI's tekniske skole, elever uten artium:				
1. semester av 3-årig	x			
øvrige semestre	x		x	
NKI's tekniske skole, elever med artium			x[4])	x
Schous Tekniske Institutt			x	x
Arbeids- og husflidsskoler for menn	x	x		
Kvinnelige industri- og husflidsskoler	x	x[5])		
Lærlinger med godkjent kontrakt			x	
Landbruk				
Landbruksskoler	x	x		
Hagebruks- og gartnerskoler	x	x		
Yrkesskoler i skogbruk	x	x		
Praktiske skogskoler	x	x		
Skogskoler	x		x	
Meieriskoler	x	x		
Statens næringsmiddeltekniske skole	x		x	
Landbruksmaskinteknisk kurs				
1/2-årig	x			
1-årig	x		x	
Statens reindriftsskole		x		

*) Søkere over 20 år gis utdanningslån.
[3]) Bare til 2. år.
[4]) Gjelder ikke 1. semester.
[5]) Gjelder ikke 10 måneders elementærklasse.

Utdanning	Behovs-prøvd stipend	Suppl.-lån*)	Utd.-lån	Behovs-prøvd forsørger-stipend
Sjøfart, fiske				
Kystskipperkurs, 1. kl.	x			
Kystskipperkurs, videregående	x		x	
Kurs for styrmannseksamen av 2. og 1. kl.	x		x	
Skipsførerkurs			x	x
Høyere skipsførerkurs			x	x
Navigatørutdanning for artianere			x	x
Radiooffiserkurs	x		x	
Maskin- og mekanikerlinje ved maskinistskolene	x	x		
Videregående maskinistaspirantkurs	x		x	
Kurs for maskinisteksamen av 2. og 1. klasse	x		x	
Maskinsjefkurs			x	x
Høyere maskinsjefkurs			x	x
Maskinistutdanning for artianere			x	x
Maskinistutdanning for maskiningeniører			x	x
Skipselektrikerkurs	x		x	
Kokkaspirantkurs	x	x		
Kokkskoler	x		x	
Stuertskoler			x	x
Fiskerfagskoler			x	
Statens fagskole for fiskeindustri			x	
Transport				
Skoler for utdanning av trafikkflygere			x	
Handel, kontor				
Handelsskoler, dagkurs:				
½-årig kurs	x			
1-årig kurs	x	x		
2. årskurs	x		x	
1-årig fagkurs for studenter			x	x
1-årig sekretærskole for studenter			x	x
Bedriftsøkonomisk Institutt, 3-årig heldagsstudium			x	x
Andre høyere merkantile skoler			x	x
Dekoratørutdanning	x[6])		x[6])	
Dispasjørutdanning			x[6])	x[6])
Revisorutdanning			x[6])	x[6])
Translatørutdanning			x[6])	x[6])
Offentlig forvaltning				
Kommunallinjen ved Norges kommunal- og sosialskole			x	x

*) Søkere over 20 år gis utdanningslån.
[6]) Lån og stipend gis bare i spesielle tilfeller.

Utdanning	Behovs-prøvd stipend	Suppl.-lån*)	Utd.-lån	Behovs-prøvd forsørger-stipend
Bibliotek, presse				
Statens bibliotekskole, teoritiden			x	x
Norsk journalistskole			x	x
Religiøs virksomhet				
1-årig grunnkurs ved bibelskoler	x	x		
Bibelskoler som gir videregående yrkesutdanning			x	x
Mellomfagkurs ved bibelseminarer ..			x	x
Misjonsskoler			x	x
Universitet, høgskoler, lærerskoler				
Høgskoler og universitet			x	x
Distriktshøgskoler			x	x
Lærerskoler, elever uten examen artium i 1. og 2. klasse av 4-årig	x		x	
Lærerskoler for øvrig			x	x
Faglærerskoler			x	x
Norsk lærerakademi			x	x
Sommersemesterkurs for lærere			x	x
Førskolelærerutdanning			x	x
Musikkskoler, kunst				
Grunnleggende musikkskole	x	x		
Musikalsk barnehagelærerutdanning ..	x		x	
Skolemusikklærerutdanning	x		x	
Musikkpedagogisk utdanning	x		x	
Organistutdanning	x		x	
Kunstfag, se avsnittet om kunstfag-stipend. Det kan også gis utdanningslån				

*) Søkere over 20 år gis utdanningslån.

II BEHOVSPRØVD STIPEND TIL SØKERE I 10.—12. SKOLEÅR

1. Omfang

Ordningen med behovsprøvd stipend for søkere under 20 år omfatter skoler og kurs med fulltids dagundervisning av minst 3½ måneds varighet og visse kveldsgymnas og -realskoler. (Se avsnittet om kveldsundervisning side 36.)

Det kan normalt ikke tildeles behovsprøvd stipend når en søker går om igjen et undervisningsår, med mindre dette skyldes sykdom eller andre særlige forhold.

Det kan ikke gis stipend til søkere som avbryter skolegangen før det er gått 3 måneder. Til søkere som avbryter skolegangen senere, kan det utbetales en forholdsmessig andel av stipendet for den faktiske skoletiden.

Ved behandling av søknader om behovsprøvd stipend skal det særlig legges vekt på:

Forsørgers (foreldrenes) inntekt, formue og forsørgelsesbyrde.
Søkers og eventuelt ektefelles inntekt, formue og forsørgelsesbyrde.
Store skolepenger (eksklusive materiell) og store reiseutgifter.
Særlige økonomiske fordeler, stipend og stønad fra annet hold.

2. Foreldrenes inntekt, formue og forsørgelsesbyrde

Ved behandling av søknader om behovsprøvd stipend nyttes et system med poengberegning. Poeng etter forsørgers inntekt, formue og forsørgelsesbyrde avleses i tabellen på neste side. Foreldrenes s a m l e d e inntekt og formue skal normalt legges til grunn med de tall som går fram av likningsattestene. Ved avlesing i tabellen avrundes beløpene ned til nærmeste hele tusen kroner. Foreligger det bekreftede opplysninger om at forholdene har endret seg slik at likningsattestene fra siste skatteår ikke gir et riktig bilde av den inntekt eller formue forsørgeren har i skoleåret, skal det tas omsyn til dette.

Foreldrenes likningsattest skal legges til grunn selv om søkeren opplyser at han forsørger seg selv og/eller viser til egen forsørgelsesbyrde.

Bare i unntakstilfeller, når det er godtgjort at søkeren ikke kan få stønad fra foreldrene og det for øvrig anses rimelig, kan en se helt eller delvis bort fra foreldrenes økonomi.

Fastsetting av poeng etter foreldrenes forsørgelsesbyrde, inntekt og formue

Foreldrenes forsørgelsesbyrde og inntekt i 1 000 kroner (antatt inntekt) ved siste skattelikning — avrundet ned til nærmeste 1 000 kroner						Poeng etter inntekt	Poeng ved forsørgerformue på 50 000 kroner eller mer											
Søker	Søker + 1 barn	Søker + 2 barn	Søker + 3 barn	Søker + 4 barn	Søker + 5 barn		50—69	70—89	90—109	110—129	130—149	150—169	170—189	190—209	210—229	230—249	250—269	270—289
0—10	0—13	0—16	0—19	0—22	0—25	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
11—13	14—16	17—19	20—22	23—25	26—28	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
14—16	17—19	20—22	23—25	26—28	29—31	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
17—19	20—22	23—25	26—28	29—31	32—34	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1			
20—22	23—25	26—28	29—31	32—34	35—37	9	8	7	6	5	4	3	2	1				
23—25	26—28	29—31	32—34	35—37	38—40	8	7	6	5	4	3	2	1					
26—28	29—31	32—34	35—37	38—40	41—43	7	6	5	4	3	2	1						
29—31	32—34	35—37	38—40	41—43	44—46	6	5	4	3	2	1							
32—34	35—37	38—40	41—43	44—46	47—49	5	4	3	2	1								
35—37	38—40	41—43	44—46	47—49	50—52	4	3	2	1									
38—40	41—43	44—46	47—49	50—52	53—55	3	2	1										
41—43	44—46	47—49	50—52	53—55	56—58	2	1											
44—46	47—49	50—52	53—55	56—58	59—61	1												

3. Søkers inntekt

Søkerens gjennomsnittlige månedsinntekt i skoleåret tas i betraktning. Med inntekt forstås såvel arbeidsinntekt som annen inntekt, for eksempel i form av privat eller offentlig stønad og pensjon.

Enslig søker kan ha en gjennomsnittlig netto månedsinntekt (bruttoinntekt ÷ skattetrekk) på 500 kroner uten at det får innvirkning på behandlingsresultatet. Har søkeren forsørgelsesbyrde — ektefelle uten inntekt, med barn — økes nevnte beløp med 300 kroner for hver forsørget.

Har søkeren inntekt utover de nevnte beløp, regnes 2 minuspoeng for hvert overskytende 100 kroner, avrundet ned til hele hundre kroner.

Elever som etter sosiale lover får økonomisk stønad under skolegangen, kan normalt ikke gis behovsprøvd stipend.

4. Søkers formue

Har søkeren formue nyttes denne regel:

Formue under 5 000 kroner for enslige tas ikke i betraktning. Har søkeren forsørgelsesbyrde, kan fribeløpet økes til 10 000 kroner. Av overskytende beløp regnes 1—3 minuspoeng for hvert 3 000 kroner.

5. Ektefelles inntekt

Er det ikke barn i ekteskapet, tas det ikke omsyn til ektefellens nettoinntekt under 1 000 kroner pr. måned. Hvis det er barn i ekteskapet, foretas beregningen etter punkt 11 nedenfor.

6. Ektefelles formue

Har ektefellen formue nyttes denne regel:

Formue under 20 000 kroner tas ikke i betraktning. Av det overskytende regnes 1—3 minuspoeng for hvert 5 000 kroner.

7. Legat og stønad fra annet hold

Stønad fra legat og andre stipendordninger under til sammen 1 000 kroner for et helt skoleår, innvirker ikke på stipendvurderingen. Det regnes 1 minuspoeng for hvert 200 kroner utover dette beløp.

8. Hjemreiser for borteboende

Følgende tilleggspoeng kan gis når de faktiske reiseutgifter for to reiser tur-retur (egentlige reiseutgifter ÷ reisemoderasjon) i skoleåret er i alt:

500	til	699	kroner	1	poeng
700	»	899	»	2	»
900	»	1 099	»	3	»
1 100	kroner	og	mer	4	»

9. Daglige reiseutgifter for hjemmeboende

Følgende tilleggspoeng kan gis hjemmeboende søkere som selv må betale daglige reiseutgifter og disse utgjør pr. måned:

50	til	69	kroner	1	poeng
70	»	89	»	2	»
90	»	109	»	3	»
110	kroner	og	mer	4	»

10. Skolepenger

For skolepenger over 500 kroner pr. år (eksklusive hus og kost) gis følgende tilleggspoeng:

500	til	699	kroner	1	poeng
700	»	899	»	2	»
900	»	1 099	»	3	»
1 100	kroner	og	mer	4	»

11. Søkers forsørgelsesbyrde

Tilleggspoeng kan gis til søkere som forsørger ektefelle og barn. Det kreves vanligvis at ektefellen ikke har inntektsgivende arbeid over 600 kroner pr. måned.

Det kan gis tilleggspoeng etter følgende regel:

Ektefelle	+	1	barn	4 poeng
»	+	2	»	6 »
»	+	3	»	8 »

Dersom ektefellen har egen inntekt over 600 kroner pr. måned, reduseres tilleggspoengene etter følgende regel:

600	til	799	kroner	1	poeng
800	»	1 099	»	2	»
1 100	kroner	og	mer	3	»

12. Stipendsatser 1972—73

Poeng	Stip.beløp
19	2 900
18	2 700
17	2 500
16	2 300
15	2 100
14	1 900
13	1 700
12	1 500
11	1 200
10	900
9	700
8	500

III UTJEVNINGSSTIPEND

1. Omfang

Ordningen med utjevningsstipend omfatter hjemme- og borteboende elever som følger reglementert fulltids dagundervisning i helårs kurser ved videregående allmennskoler, verkstedsskoler og skoler for handel og kontorarbeid.

Utjevningsstipend kan gis til stipendmottakere under 20 år som har et særlig behov for stipend utover det beløp som følger av de fastsatte stipendsatser gjengitt i avsnittet om behovsprøvd stipend side 12. Det kan vanligvis gis utjevningsstipend fra 300 til 800 kroner for et helt undervisningsår.

Det kan også gis utjevningsstipend til søkere som ikke får stipend etter reglene og satsene i nevnte avsnitt, når andre særlige forhold gjør seg gjeldende.

2. Forhold som vurderes

Ved tildeling av utjevningsstipend legges det særlig vekt på:

a) søkeren får poengtall 13 på grunnlag av foreldreøkonomien og det er på det rene at stipendbehovet er større enn det fastsatte beløp

b) søkeren er foreldreløs og enslig uten rett til forsørgertrygd (ved utgang av det kalenderår søkeren fyller 17 år)

c) søkeren er selvforsørger på grunn av at foreldrehjemmet er oppløst, foreldrene er syke eller liknende

d) arbeidsløshet, eller særlige sosiale problem i hjemmet

e) langvarig inntektssvikt, slik at likningsattesten ikke gir et riktig bilde av de økonomiske forhold i hjemmet

f) andre særlige forhold.

3. Behandlingsmåten

Søknad om utjevningsstipend leveres til stipendutvalget ved skolen. Stipendutvalget behandler og innstiller søknaden etter nærmere regler som fastsettes av Lånekassen. Den endelige fordeling av utjevningsstipend godkjennes av Lånekassen.

IV BORTEBOERSTIPEND

1. Omfang

Borteboerstipend kan gis til søkere som må bo borte fra hjemmet under utdanningen. Til allmennutdanning kan det gis borteboerstipend bare når det er manglende utdanningstilbud på hjemstedet.

Det kreves at utdanning som tas til og med 12. skoleår, varer minst 3½ måned. Utdanning som bygger på examen artium eller tilsvarende, må vare minst ett undervisningsår (minimum 7 måneder) og føre fram til en selvstendig fagutdanning.

Ved flerårig utdanning kan det til sammen gis bare det antall årsstipend som Lånekassen har normert for vedkommende utdanning.

Til allmennutdanning i 10.—12. skoleår tildeles borteboerstipend vanligvis ikke for mer enn 3 år. Borteboerstipend som gis til frivillige elever i 8. og 9. skoleår, 3. realskoleklasse eller 1-årig folkehøgskole, skal ikke komme til fradrag ved eventuell videreutdanning. Søkere som har examen artium eller som har gått alle klasser i gymnaset, tildeles ikke borteboerstipend til fortsatt utdanning ved allmennskoler. Artianere kan likevel få stipend i inntil ett år til utdanning ved folkehøgskole.

Det kan normalt ikke tildeles borteboerstipend når en søker går om igjen et undervisningsår, med mindre dette skyldes sykdom eller andre særlige forhold.

Søkere med attføringsstønad kan ikke gis borteboerstipend for å gå om igjen et undervisningsår.

Det kan ikke gis stipend til en søker som avbryter skolegangen før det er gått 3 måneder. Avbrytes skolegangen senere, kan det utbetales en forholdsmessig andel av stipendet for den faktiske skoletiden.

Det kan heller ikke gis stipend til søkere som er forsinket i sin utdanning. Først når søkeren har gjennomført det utdanningsprogram som det er tildelt stipend for, kan nytt stipend tildeles. Er forsinkelsen ikke større enn at den kan innhentes i løpet av året, kan stipend gis, men holdes tilbake inntil det er klart at forsinkelsen blir innhentet. Det kan også gjøres unntak når det gjelder mindre forsinkelser som skyldes sykdom eller svangerskap. Om andre særlige forhold kan godtas, avgjøres av Lånekassen.

Hvis en utdanning blir avbrutt og en ny utdanning påbegynnes, må spørsmålet om borteboerstipend til den nye utdanningen vurderes særskilt. Som hovedregel gjelder at antall årsstipend til den avbrutte utdanningen kommer til fradrag ved tildeling til den nye utdanningen.

2. Avstand og reisetid mellom hjem og skole

Borteboerstipend tildeles søkere som ikke kan bo hjemme fordi avstanden eller reisetiden mellom foreldrehjemmet og lærestedet er for lang.

Når avstanden mellom foreldrehjemmet og lærestedet er 4 mil eller mer, tildeles borteboerstipend dersom søkeren ikke bor hjemme.

Når avstanden mellom foreldrehjemmet og skolen er mindre enn 4 mil, kan en søker som bor borte gis borteboerstipend dersom reisetiden turretur mellom nærmeste holdeplass ved hjemmet og skolen (skoletiden) er mer en gjennomsnittlig 3 timer pr. dag. Ventetid underveis og før og etter skoletiden går inn i reisetiden. Av gangtid mellom hjem og nærmeste holdeplass regnes bare tid utover 15 minutter hver veg.

Det kan videre tildeles borteboerstipend til søkere som må bo borte fordi det ikke er ordinært rutesamband mellom hjemmet og skolen, eller fordi rutetidene er slik at søkeren ville ha kommet for sent til undervisningen om han skulle ha bodd hjemme.

Ved beregningen ovenfor tas vanligvis hensyn bare til den undervisningstid som er fastsatt i skoleplanen. Det kan gjøres unntak for søker som har tillitsverv eller som deltar i nødvendige aktiviteter i lovbestemte organer, når det er godtgjort at slik aktivitet tar så meget av søkerens tid at det er nødvendig å bo på skolestedet.

Lånekassen avgjør ellers om det skal kunnet tildeles borteboerstipend når en søker opplyser å måtte bo på skolestedet på grunn av ikke-obligatoriske aktiviteter, som f. eks. å nyttiggjøre seg skolens bibliotek, gymnastikksal, musikk- og sangrom, eller å delta i møte- og foreningsvirksomhet. Slike forhold må i tilfelle bekreftes av skolen eller stipendutvalget.

3. Særlige forhold som gjør at søker ikke kan bo hos foreldrene

Borteboerstipend kan tildeles når:

a) søkers foreldre er døde eller søker bor hos pleieforeldre uten å være adoptert

b) søker bor hos slektninger eller andre fordi foreldrene er fraværende

c) søker bor i det tidligere foreldrehjem etter at foreldrene er flyttet til et annet distrikt i landet eller til utlandet

d) søker og en av foreldrene bor på hybel på skolestedet uten adgang til vanlig husholdning, mens resten av familien bor på hjemstedet

e) søkers foreldre er skilt, og forholdene er slik at søker ikke kan bo sammen med en av foreldrene

f) søker må bo borte på grunn av sykdom eller handicaps og dette er bekreftet ved legeattest eller godtgjort på annen måte. Således godtas at søker må omplasseres, f. eks. på grunn av allergi, astma eller nervøse lidelser

g) søker må bo borte fordi det er alvorlige konflikter i hjemmet

h) søker må bo borte fordi trangboddhet i hjemmet er til hinder for at utdanningen kan gjennomføres

i) søker må bo borte av andre særlige sosiale grunner.

Søker som påberoper seg forhold som nevnt under punkt g), h) eller i) ovenfor, må gi nærmere opplysninger om disse forhold.

Søker som har sitt foreldrehjem i nærheten av skolen, men som må bo borte en del av året, f. eks. på grunn av rasfare eller andre vanskeligheter vinterstid, kan ettertildeles borteboerstipend for den tiden søkeren må bo borte.

4. Lønn og andre ytelser under skolegangen

Borteboerstipend kan tildeles dersom søkeren ikke har deltidslønnet arbeid på 3 timer eller mer pr. dag (arbeid lørdag ettermiddag og søndag regnes ikke med). Lånekassen kan godta mer deltidsarbeid pr. dag når det er kontrollert frammøte og lite hjemmearbeid, eller når spesielle forhold gjør at arbeidet ikke er til hinder for at utdanningen gjennomføres etter normert tidsplan.

Lønn og andre ytelser fra arbeidsgiveren under tjenestefrihet for utdanning er ikke til hinder for at det gis borteboerstipend.

Om enkelte søkere som tar en utdanning får stipend, tilskott fra hjemstedskommunen o. l., kan det likevel gis borteboerstipend såfremt ytelsene ikke overstiger samlet finansieringsbehov.

Dersom alle elever som tar en bestemt utdanning eller alle borteboende elever ved en skole gis stipend eller liknende ytelser, blir borteboerstipendet å redusere tilsvarende.

5. Gift søker

Gift søker med forsørgelsesbyrde får borteboerstipend selv om vedkommende bor sammen med foreldre eller svigerforeldre.

Gift søker uten forsørgelsesbyrde får borteboerstipend når vedkommende ikke bor hos foreldre eller svigerforeldre, selv om disse bor på lærestedet.

Bor gift søker utenfor sin egen og ektefellens bolig mens utdanningen varer, tas ikke hensyn til ektefellens økonomiske stilling.

Bor gift søker og ektefelle sammen mens utdanningen varer, gis ikke borteboerstipend dersom ektefellens brutto inntekt overstiger:

med	0	barn	3 500	kroner	pr. måned
»	1	»	4 000	»	»
»	2	»	4 500	»	»

+ 500 kroner for hvert av de øvrige

6. Søkere som har bodd borte fra hjemmet i de 3 siste år

Borteboerstipend kan tildeles søkere som har bodd borte fra hjemmet (inklusive militærtjeneste) og forsørget seg selv (uten stønad fra Lånekassen) eller har vært forsørget av ektefelle i de siste 3 år og fortsatt bor borte.

7. Enslig søker med forsørgelsesbyrde

Når enslig søker med forsørgelsesbyrde (barn) bor hos foreldre mens utdanningen varer, kan det normalt ikke tildeles borteboerstipend. Det kan gjøres unntak for søkere som har bodd borte fra hjemmet i lengre tid.

8. Eldre søkere

Søker som har fylt 40 år før utdanningen påbegynnes, tildeles borteboerstipend dersom vedkommende:

a) må bo utenfor sin ordinære bolig under utdanningen, eller

b) fullfører eller supplerer en påbegynt yrkesutdanning, eller vil skaffe seg utdanning for et yrke.

Det kan bare unntaksvis gis borteboerstipend til søkere som har fylt 55 år før utdanningen påbegynnes.

9. Borteboerstipendets størrelse

For 1972—73 er borteboerstipendet 2 200 kroner for et helt undervisningsår (220 kroner pr. måned). For utdanning som varer kortere tid enn et helt undervisningsår (under 10 måneder), fastsetter Lånekassen hvilket stipendbeløp som skal tildeles.

Til søkere ved internatskoler med rimelige utgifter til hus og kost, reduseres borteboerstipendet etter følgende tabell:

Internatutgifter kroner pr. måned	Borteboerstipend kroner pr. måned
350 eller mer	220
300—349	160
250—299	110
200—249	60
199 eller mindre	0

V GRUNNSTIPEND

1. Omfang

Ordningen med grunnstipend omfatter skoler og kurs med fulltids dagundervisning som varer minst 3½ måned. Grunnstipend kan gis både til borteboende og hjemmeboende søkere. Til visse kveldsgymnas og -realskoler kan det gis grunnstipend når vedkommende søker følger fullstendig fagkrets. Jfr. side 36.

Til utdanningssøkende som tar praktisk/teoretisk utdanning, kan det gis grunnstipend såvel i den reglementerte praksistiden som i den tiden den teoretiske undervisningen varer.

Det kan gis grunnstipend til forutdanning som tas for å komme inn ved en fullstendig videregående yrkesutdanning.

2. Krav til alder

Grunnstipend kan tildeles fra og med det kalenderår søkeren fyller 20 år til og med utgangen av det kalenderår søkeren fyller 30 år.

3. Grunnstipendets størrelse

For 1972—73 utbetales grunnstipend med 90 kroner pr. måned for den faktiske undervisningstid som Lånekassen har normert for vedkommende utdanning, begrenset til 900 kroner for et helt undervisningsår.

Grunnstipend kan tildeles uten at det tas hensyn til de økonomiske forhold til søkerens foreldre, søkeren eller eventuelt søkerens ektefelle. Det foretas ikke stipendreduksjon på grunn av lønn under skolegangen, stipend eller stønad fra annet hold, rimelige internatutgifter, stønad til hus, kost eller eventuelt andre ytelser.

VI BEHOVSPRØVD STIPEND TIL SØKERE SOM TAR UTDANNING ETTER 12. SKOLEÅR

1. Omfang

Det kan gis behovsprøvd stipend når søkeren har særlig stor forsørgelsesbyrde (forsørger ektefelle og minst 2 barn).

Det kan også gis stipend til søkere som etter tidligere regler var på stipendberettiget utdanningstrinn høsten 1968. Retningslinjene for denne overgangsordningen er ikke med i denne orienteringen.

Det kan ikke gis stipend utover normal studietid. Unntak kan gjøres i særlige tilfeller, når det gjelder mindre forsinkelser som skyldes sykdom eller svangerskap.

Ved søknadsbehandlingen skal det ellers legges vekt på:

Søkers forsørgelsesbyrde.

Søkers og eventuelt ektefelles inntekt og formue.

Foreldrenes inntekt og formue.

Særlige økonomiske fordeler, stipend og stønad fra annet hold.

2. Beregning av stipendbeløpet

Uten tillegg eller fradrag etter reglene nedenfor er stipendbeløpet 2 000 kroner for et helt undervisningsår.

Ved beregning av eventuelle tillegg eller fradrag nyttes et system med poengberegning. Hvert poeng utgjør 200 kroner.

Tilleggspoeng

Dersom søkeren har flere enn 2 barn å forsørge, kan det gis 2 tilleggspoeng (400 kroner) for hvert av de øvrige.

Minuspoeng

a) Søkerens og/eller ektefellens inntekt og formue i søknadsperioden:
Det regnes minuspoeng etter tabellen nedenfor dersom søkeren og/eller ektefellen til sammen har netto inntekt over 500 kroner pr. måned, eller formue over 10 000 kroner.

Søkers og/eller ektefelles netto månedsinntekt	Søkers, eventuelt ektefelles formue i 1 000 kroner										
	0— 10,9	11— 11,9	12— 12,9	13— 13,9	14— 14,9	15— 15,9	16— 16,9	17— 17,9	18— 18,9	19— 19,9	20— 20,9
0 — 590	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
600 — 690	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
700 — 790	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
800 — 890	3	4	5	6	7	8	9	10			
900 — 990	4	5	6	7	8	9	10				
1 000 — 1 090	5	6	7	8	9	10					
1 100 — 1 190	6	7	8	9	10						
1 200 — 1 290	7	8	9	10							
1 300 — 1 390	8	9	10								
1 400 — 1 490	9	10									
1 500 — 1 590	10										

b) Foreldrenes inntekt og formue:
Det regnes minuspoeng etter tabellen nedenfor dersom foreldrene har antatt inntekt over 28 000 kroner eller antatt formue over 80 000 kroner:

Foreldrenes antatte inntekt i 1 000 kroner	Foreldrenes antatte formue i 1 000 kroner										
	0— 79	80— 99	100— 119	120— 139	140— 159	160— 179	180— 199	200— 219	220— 239	240— 259	260— 279
0 — 28	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
29 — 31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
32 — 34	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
35 — 37	3	4	5	6	7	8	9	10			
38 — 40	4	5	6	7	8	9	10				
41 — 43	5	6	7	8	9	10					
44 — 46	6	7	8	9	10						
47 — 49	7	8	9	10							
50 — 52	8	9	10								
53 — 55	9	10									
56 — 58	10										

c) Særlige økonomiske fordeler, stipend og stønad fra annet hold:

Er arbeidsinntekten m. v. i søknadsperioden tilstrekkelig til å finansiere utdanningen, gis ikke stipend. Det gis heller ikke stipend til vitenskapelige assistenter eller stipendiater. Stønad fra andre stipendordninger under til sammen 1 000 for et helt undervisningsår innvirker ikke på stipendvurderingen. Det gis 1 minuspoeng for hvert overskytende 200 kroner.

VII SUPPLERINGSLÅN

1. Omfang

Ordningen med suppleringslån omfatter elever mellom 17 og 20 år ved følgende skoler når utdanningen har reglementert fulltids dagundervisning og varer minst ett undervisningsår (minimum 7 måneder):

2. og 3. klasse av 3-årig gymnas
1. og 2. klasse av 1- eller 2-årig gymnas
2. klasse av kombinert grunnkurs
1. år ved verkstedsskole
1-årige skoler for handel og kontorarbeid
1-årig husmorskole
Kvinnelig industri- og husflidsskole
Arbeids- og husflidsskoler for menn
Barnepleieskoler
Kontorsøsterskolen
Den franske skole
Elementærteknisk skole
Landbruksskole
Hagebruksskole
Kvinnelig meieriskole
Statens reindriftsskole
Maskin- og mekanikerkurs ved maskinistskole
Kokkaspirantkurs
Grunnleggende musikkskole
1-årig grunnkurs ved bibelskole

Unntaksvis kan det gis redusert suppleringslån — som vanligvis ikke må overstige et halvt års lån — til søkere i 1. klasse av 3-årig gymnas, når det er godtgjort at søkeren ellers ikke kan skaffe midler til å dekke utdanningskostnaden.

Suppleringslån kan gis bare til fulltidsundervisning med godkjent fagkrets — når vedkommende søker holder slikt faglig nivå at utdanningen kan fullføres på normal tid.

Ved flerårig utdanning kan det til sammen gis bare det antall årslån som Lånekassen har normert for vedkommende utdanning. Når en søker ikke gjennomfører utdanningen med tilfredsstillende resultat, tildeles ikke lån. For søkere som har avbrutt en utdanning og påbegynner en ny, blir tidligere gjeld trukket fra før nytt lån innvilges.

2. Normer for suppleringslån

For undervisningsåret 1972—73 nyttes følgende normsatser for suppleringslån pr. måned (eksklusive borteboerstipend):

	Borteboende	Hjemmeboende
Bergen, Oslo, Trondheim	780	680
Øvrige læresteder	700	600

Borteboere får borteboerstipend i tillegg.

I tillegg til normsatsene dekkes utgifter til læremidler o. l. som fastsettes etter oppgave fra de enkelte skoler for de ulike fagtrinn. For reiseutgifter mellom hjem og skole godtas 4 enkeltreiser pr. år (2 tur-returreiser).

Forsørger søkeren ektefelle og barn, kan det gis 2 500 kroner i tillegg for første forsørget, og 1 500 kroner i tillegg for hver av de øvrige. Når det godtgjøres at søkeren ikke kan klare seg med tildelt stønad etter disse normer, kan tillegget økes skjønnsmessig under hensyntagen til samlet gjeld. Om en søker er gift og oppgir å forsørge ektefellen, gis ikke tillegg med mindre det er barn i ekteskapet eller ektefellen på grunn av sykdom eller andre forhold er ute av stand til å forsørge seg selv.

Dersom både søker og ektefelle er i vanlig låneberettiget utdanning som det søkes lån til, kan det gis et halvt tillegg til hver for barn som de sammen har til forsørgelse.

3. Fradragsposter

Ved beregning av suppleringslånets størrelse kommer behovsprøvd stipend som tildeles etter reglene/satsene i avsnittene II og III side 12 og 17 til fradrag i sin helhet.

Det gjøres også fradrag etter reglene nedenfor for søkerens og eventuelt også for ektefellens formue og arbeidsinntekt i søknadsperioden.

Søkers formue:

Likvid formue, herunder oppsparte midler, med unntak av 3 000 kroner trekkes fra. Søkere med forsørgelsesbyrde kan gis større fribeløp. Ved fast formue blir fradraget vurdert etter formuens art og størrelse. Formue som består av gardsbruk, annen fast eiendom, leilighet o. l. blir vanligvis ikke tatt hensyn til når det ikke er rimelig å forvente denne formue omsatt eller belånt.

Søkers inntekt:

Inntil 3 000 kroner i netto arbeidsinntekt (brutto arbeidsinntekt ÷ skattetrekk) i undervisningsåret er fri inntekt.

Har søkeren forsørgelsesbyrde, godtas større inntekt.

Stipend fra annet hold (utenom Lånekassen) ut over 1 000 kroner fratrekkes.

Ektefelles formue:

Det ses vanligvis bort fra formue under 40 000 kroner på ektefelles hånd, med mindre det er likvide midler som bør kunne nyttes til utdanningen.

Ektefelles inntekt:

I barnløst ekteskap gjøres fradrag med 30 % av antatt inntekt utover 20 000 kroner. Bor ektefellene hver for seg, er denne inntektsgrense 7 000 kroner høyere. Har ektefellene barn å forsørge, heves grensen med 5 000 kroner for første barn og 3 000 kroner for hvert av de øvrige.

Foreldres formue og inntekt:

Foreldreformue under 80 000 kroner tas ikke i betraktning. Er nettoformuen større, regnes 15 % av det overskytende som tillegg til foreldrenes øvrige inntekt. Ved vurdering av om det utover dette skal legges vekt på formuen, blir det tatt hensyn til formuens art og sammensetning og hvilken betydning den har for familiens næringsgrunnlag. Er formuen i det vesentligste bundet til fiske, hagebruk, jordbruk, skogbruk, reindrift o. l., regnes 10 % av formue utover 80 000 kroner som tillegg til inntekten.

Tilskott for hele undervisningsåret (10 måneder) på grunnlag av foreldreinntekten — inklusive eventuelt beregnet tillegg av formuen — som går til fradrag i kostnadsgrunnlaget for 1972—73, går fram av følgende tabell:

Foreldrenes antatte inntekt i 1 000 kroner og antall barn under 20 år å forsørge				Tilskott i kroner
Gruppe 1 Bare søker	Gruppe 2 Søker + 1 barn	Gruppe 3 Søker + 2 barn	Gruppe 4 Søker + 3 barn	
32—34	38—40	44—46	50—52	600
35—37	41—43	47—49	53—55	1 200
38—40	44—46	50—52	56—58	1 800
41—43	47—49	53—55	59—61	2 400
44—46	50—52	56—58	62—64	3 000
47—49	53—55	59—61	65—67	3 600
50—52	56—58	62—64	68—70	4 200
53—55	59—61	65—67	71—73	4 800
56—58	62—64	68—70	74—76	5 400
59—61	65—67	71—73	77—79	6 000
62—64	68—70	74—76	80—82	6 600
65—67	71—73	77—79	83—85	7 200
68—70	74—76	80—82	86—88	7 800
71—73	77—79	83—85	89—91	8 400
74—76	80—82	86—88	92—94	9 000
77—79	83—85	89—91	95—97	9 600
80—82	86—88	92—94	98—100	10 200

Ved beregning av foreldretilskottet brukes siste tilgjengelige oppgave fra likningsmyndighetene. Dersom likningsoppgaven ikke gir et riktig bilde av de økonomiske forhold i søknadsperioden, må dette nærmere begrunnes.

Er foreldrene skilt eller separert, bør vanligvis likningsattester foreligge for begge. Lånekassen avgjør om det skal beregnes tilskott fra begge foreldre i slike tilfeller.

For søker som har adoptivforeldre, skal likningsattester for disse danne grunnlaget for beregning av eventuelt tilskott.

For søker som har stemor og/eller stefar uten at det foreligger adopsjon, må likningsattest for stemor og/eller stefar foreligge. Ved beregning av tilskott kan det etter anmodning fra søkeren ses bort fra stemors, eventuelt stefars, økonomi.

Også når andre særlige forhold gjør at det beregnede tilskott fra foreldrene ikke kan ventes gitt, kan spørsmålet om helt eller delvis å se bort fra foreldrenes økonomi tas opp. At en søker inngår ekteskap, at han oppgir å være selvforsørger, at han ikke ønsker økonomisk bistand fra foreldrene, eller at foreldrene anfører uten begrunnelse at de ikke vil gi tilskott, er ikke tilstrekkelig grunn til å fravike retningslinjene.

VIII UTDANNINGSLÅN

1. Omfang

Det kan gis utdanningslån til reglementert fulltids dagundervisning som varer minst ett undervisningsår (minimum 7 måneder). Til spesialutdanning og videregående utdanning kan det gis lån selv om utdanningen er av kortere varighet. Det samme gjelder når utdanningen tas som ledd i en tidligere utdanning.

Hvilke skoler/kurs som omfattes av ordningen med utdanningslån går fram av skoleoversikten side 8.

Utdanningslån gis vanligvis fra utdanningens begynnelse for all utdanning som omfattes av utlånsordningen. Søkere med svak forutdanning kan imidlertid vanligvis ikke regne med lån før tilfredsstillende faglige resultater er dokumentert.

Det gis ikke lån til dekning av utgifter i sommerferien. Etter nærmere begrunnet søknad kan det gis lån til utvidet studieår når det dreier seg om reglementert undervisning, eller når det etter en samlet vurdering anses godtgjort at søkeren sparer inn på normal studietid.

Til studieturer og ekskursjoner kan lån ordinært gis bare når de går inn som obligatoriske ledd i undervisningen.

Til søkere over 20 år som tar utdanning ved skoler/kurs som omfattes av ordningen med suppleringslån, gis lån etter normene som er fastsatt for utdanningslån. Til søkere over 20 år som tar gymnasutdanning, begrenses likevel utdanningslånet til et beløp som svarer til det samlede suppleringslån som kan gis til gymnasiaster under 20 år.

Det kan bare unntaksvis gis lån til søkere som har fylt 55 år før utdanningen påbegynnes.

2. Forutdanning

Som hovedregel gjelder at det ikke gis lån til forutdanning som søker tar før den egentlige fagutdanning påbegynnes. Unntak kan gjøres når:

a) Forutdanningen er obligatorisk for den påtenkte utdanning.

b) Forutdanningen i kombinasjon med hovedutdanningen gir søkeren en klar tilleggskompetanse i framtidig yrke. I slike tilfeller må muligheten for å bli opptatt i hovedutdanningen klargjøres.

c) Forutdanningen er helt eller delvis integrert i hovedutdanningen, slik at samlet studietid og samlet lån ikke vesentlig forøkes.

Det kan også gis lån til forutdanning i andre tilfeller når helt spesielle forhold gjør dette ønskelig eller rimelig.

3. Sideordnet utdanning

Lånekassen gir normalt lån bare til én samlet fagutdanning. Om lån til sideordnet utdanning skal gis, vil blant annet bero på den nye utdannings art i forhold til tidligere utdanning, søkerens behov for den nye utdanning, f. eks. i sitt yrke, faglige resultater fra tidligere utdanning, tidligere gjeld til Lånekassen, og samlede utdanningskostnader og lånebehov, inklusive den nye utdanning.

4. Faglige forhold

Ved faglige forsinkelser vil spørsmålet om fortsatt lån vanligvis bero på årsak til forsinkelsen, hva slags utdanning det gjelder, på hvilket trinn i utdanningen søkeren befinner seg, tidligere gjeld til Lånekassen, og samlet behov for lån fram til avsluttet utdanning. De faglige forhold blir kontrollert fra år til år.

5. Avbrudd og ny utdanning

For søkere som har avbrutt en utdanning og påbegynner en ny, skal det ved søknad om nytt lån legges vekt på blant annet oppnådde faglige resultater og tidligere gjeld. Mislighold av forpliktelser overfor Lånekassen kan utelukke nytt lån. Ved fortsatt finansiering tas hensyn til tidligere gjeld, slik at det samlede lån ikke blir høyere enn Lånekassen finner forsvarlig. Som hovedregel gjelder at tidligere gjeld blir trukket fra før nytt lån innvilges, eller at fradraget blir fordelt over den nye utdanningstiden.

6. Normer for utdanningslån

For undervisningsåret 1972—73 nyttes følgende normsatser for oppholdsutgifter pr. måned — medregnet utgifter til klær og helsestell:

	Borteboere	Hjemmeboere
Bergen, Oslo, Trondheim	1 060	840
Øvrige læresteder innenlands	980	760

I tillegg til disse satser dekkes utgifter til læremidler, semesteravgift o. l. som fastsettes etter oppgave fra de enkelte skoler. For reiseutgifter hjem — skole godtas utgifter til 4 enkeltreiser pr. studieår (2 tur-returreiser). Lånet kan begrenses slik at gjelden ikke blir større enn det som er forsvarlig.

Forsørger søkeren ektefelle og barn, kan det gis 2 500 kroner i tillegg for første forsørget og 1 500 kroner i tillegg for hver av de øvrige. Når det godtgjøres at søkeren ikke kan klare seg med stønaden etter disse normer, kan tillegget økes skjønnsmessig under hensyntagen til samlet gjeld. Om en søker er gift og oppgir å forsørge ektefellen, gis det ikke tillegg med mindre det er barn i ekteskapet eller ektefellen på grunn av sykdom eller andre forhold er ute av stand til å forsørge seg selv. Dersom både søkeren og ektefellen er i vanlig lånberettiget utdanning som det søkes lån til, gis et halvt tillegg til hver for barn de sammen har til forsørgelse.

7. Fradragsposter

Med utgangspunkt i søkerens og ektefellens økonomi kan følgende poster komme til fradrag ved beregningen:

Søkers formue:

Likvid formue — inklusive overskott av inntekt i ferien — med unntak av 5 000 kroner trekkes fra. Søkere med forsørgelsesbyrde kan gis større fribeløp. Ved fast formue blir fradraget vurdert etter formuens art og størrelse. Det ses vanligvis bort fra formue som består av gardsbruk, annen fast eiendom, leilighet o. l. når det ikke er rimelig å forvente denne formue omsatt eller belånt.

Søkers inntekt:

Inntil 5 000 kroner i netto arbeidsinntekt (brutto arbeidsinntekt ÷ skattetrekk) i undervisningsåret — eventuelt gjennomsnittlig 500 kroner pr. måned — tas ikke med ved beregningen. Har søkeren forsørgelsesbyrde, godtas større inntekt. Alderstillegg behandles som arbeidsinntekt. Legat eller stipend fra annet hold utover 1 000 kroner fratrekkes.

Ektefelles formue:

Dersom det ikke søkes lån på grunn av forsørgelsesbyrde, ses det vanligvis bort fra formue under 40 000 kroner på ektefelles hånd, med mindre det er likvide midler som kan nyttes til utdanningen.

Ektefelles inntekt:

I barnløst ekteskap gjøres fradrag med 30 % av antatt inntekt utover 20 000 kroner. Bor ektefellene hver for seg, er denne inntektsgrense 7 000 kroner høyere. Har ektefellen barn å forsørge, heves disse grenser med 5 000 kroner for første barn og 3 000 kroner for hver av de øvrige.

Fradrag for foreldretilskott

Søkere som er over 20 år (fyller 20 år før 1. januar 1973) tildeles utdanningslån uten behovsprøve etter foreldreøkonomien. Det samme gjelder for søkere under 20 år som har forsørgelsesbyrde.

For søkere som er under 20 år (fyller 20 år etter 31. desember 1972) gjelder fortsatt behovsprøve etter foreldreøkonomien. Eventuelt tilskott som beregnes på grunnlag av foreldrenes inntekt, formue og forsørgelsesbyrde kommer til fradrag ved låntildelingen.

Foreldres formue og inntekt:

Foreldreformue under 80 000 kroner tas ikke i betraktning. Er nettoformuen større, regnes 15 % av det overskytende som tillegg til foreldrenes øvrige inntekt.

Tilskott på grunnlag av foreldreinntekten — inklusive eventuelt beregnet tillegg av formuen — som går til fradrag i kostnadsgrunnlaget for 1972—73, går fram av følgende tabell:

Foreldrenes antatte inntekt i 1 000 kroner og antall barn under 20 år å forsørge				Tilskott i kroner
Gruppe 1 Bare søker	Gruppe 2 Søker + 1 barn	Gruppe 3 Søker + 2 barn	Gruppe 4 Søker + 3 barn	
32— 34	38— 40	44— 46	50— 52	300
35— 37	41— 43	47— 49	53— 55	600
38— 40	44— 46	50— 52	56— 58	900
41— 43	47— 49	53— 55	59— 61	1 200
44— 46	50— 52	56— 58	62— 64	1 500
47— 49	53— 55	59— 61	65— 67	1 800
50— 52	56— 58	62— 64	68— 70	2 100
53— 55	59— 61	65— 67	71— 73	2 400
56— 58	62— 64	68— 70	74— 76	2 700
59— 61	65— 67	71— 73	77— 79	3 000
62— 64	68— 70	74— 76	80— 82	3 300
65— 67	71— 73	77— 79	83— 85	3 600
68— 70	74— 76	80— 82	86— 88	3 900
71— 73	77— 79	83— 85	89— 91	4 200
74— 76	80— 82	86— 88	92— 94	4 500
77— 79	83— 85	89— 91	95— 97	4 800
80— 82	86— 88	92— 94	98—100	5 100
83— 85	89— 91	95— 97	101—103	5 400
86— 88	92— 94	98—100	104—106	5 700
89— 91	95— 97	101—103	107—109	6 000
92— 94	98—100	104—106	110—112	6 300
95— 97	101—103	107—109	113—115	6 600
98—100	104—106	110—112	116—118	6 900
101—103	107—109	113—115	119—121	7 200
104—106	110—112	116—118	122—124	7 500
107—109	113—115	119—121	125—127	7 800
110—112	116—118	122—124	128—130	8 100
113—115	119—121	125—127	131—133	8 400
116—118	122—124	128—130	134—136	8 700
119—121	125—127	131—133	137—139	9 000
122—124	128—130	134—136	140—142	9 300
125—127	131—133	137—139	143—145	9 600
128—130	134—136	140—142	146—148	9 900
131—133	137—139	143—145	149—151	10 200
134—136	140—142	146—148	152—154	10 500
137—139	143—145	149—151	155—157	10 800
140—142	146—148	152—154	158—160	11 100

Ved beregning av foreldretilskottet brukes siste tilgjengelige oppgave fra likningsmyndighetene. Dersom likningsoppgaven ikke gir et riktig bilde av de økonomiske forhold i søknadsperioden, må dette nærmere begrunnes.

Er foreldrene skilt eller separert, bør vanligvis likningsattester foreligge for begge. Lånekassen avgjør om det skal beregnes tilskott fra begge foreldre i slike tilfeller.

For søker som har adoptivforeldre, skal likningsattester for disse danne grunnlaget for beregning av eventuelt tilskott.

For søker som har stemor og/eller stefar uten at det foreligger adopsjon, skal likningsattest for stemor og/eller stefar foreligge. Ved beregning av tilskott kan det etter anmodning fra søkeren ses bort fra stemors, eventuelt stefars, økonomi.

Også når andre særlige forhold gjør at det beregnede foreldretilskott ikke kan ventes gitt, kan spørsmålet om helt eller delvis å se bort fra foreldrenes økonomi tas opp. At en søker inngår ekteskap, at han oppgir å være selvforsørger, at han ikke ønsker økonomisk bistand fra foreldrene, eller at foreldrene anfører uten begrunnelse at de ikke vil gi tilskott, er ikke tilstrekkelig grunn til å fravike retningslinjene.

IX LÆRLINGER

1. Borteboerstipend

For 1972—73 kan borteboende lærlinger med godkjent kontrakt — etter vanlige vilkår for øvrig — gis borteboerstipend med inntil 2 200 kroner pr. år, såfremt netto tarifflønn pr. måned for vedkommende fag ikke overstiger normsatser for utdanningslån til hjemmeboende søkere.

Dersom netto tarifflønn overstiger satsene for hjemmeboere, reduseres borteboerstipendet tilsvarende.

2. Lån

Det gis lån til hel eller delvis dekning av differansen mellom utdanningskostnad og summen av eventuelt borteboerstipend og netto tarifflønn. Som utdanningskostnad regnes Lånekassens normer for utdanningslån, men det gis ikke fribeløp for egen inntekt ved fastsettelse av lånets størrelse.

Ved søknad om lån/stipend må det legges ved attestasjon fra arbeidsgiveren for læretidens begynnelses- og sluttdato, samt opplysninger om tarifflønnen i søknadsperioden.

X KVELDSUNDERVISNING

Hovedregelen er at det gis stipend og lån bare til skoler med dagundervisning og med minst 20 undervisningstimer pr. uke.

Ved kveldsundervisning kreves det også at undervisningstiden pr. uke er minst 20 timer.

For 1972—73 er det gjort unntak fra hovedregelen for følgende skoler:

1-årig realskole,
2. klasse i 2-årig realskole,
1-årig og 2-årig gymnas,
studentfagkurs ved skoler med eksamensrett.

1. Stipend til realskole og gymnas

Stipend til 1-årig realskole og til 2. klasse i 2-årig realskole kan gis når vedkommende søker ikke har 9-årig grunnskole og ikke har tatt allmennutdanning på tilsvarende undervisningstrinn tidligere.

Stipend til 1-årig eller 2-årig gymnas kan gis til søkere som ikke tar undervisning etter deleksamensordningen, og som ikke har tatt allmennutdanning på tilsvarende undervisningstrinn tidligere.

For søkere som har inntektsgivende arbeid på 3 timer eller mer pr. dag og gifte søkere, gjelder de samme regler som for dagundervisning, jfr. side 20 punkt 4 og punkt 5.

2. Suppleringslån til gymnas

På grunnlag av fullstendige opplysninger om faglige og økonomiske forhold kan det gis suppleringslån til 1-årig og 2-årig gymnas etter vanlige regler.

3. Stipend og lån til studentfagkurs

Det kan gis stipend og lån etter vanlige regler til studentfagkurs ved skoler med eksamensrett. Det kreves at søkeren ikke har inntektsgivende arbeid ved siden av skolegangen på 3 timer eller mer pr. dag (arbeid lørdag ettermiddag og søndag regnes ikke med).

4. Utbetaling av stipend og lån

Ved realskole og gymnas utbetales årsbeløp i 4 terminer, med 2 terminer til og med utgangen av januar, og 2 terminer for den resterende del av skoleåret.

Det forutsettes at stønadsmottakerne ikke reduserer fagkretsen i løpet av skoleåret.

XI SÆRLIGE STIPEND

1. Kunstfagstipend

Elever ved Statens kunstakademi, Ballettinstituttet, Operaens ballettskole, og elever som tar videregående utdanning i musikk, sang eller andre kunstfag innen- eller utenlands, kan gis et ikke-behovsprøvd kunstfagstipend som for 1972—73 kan gå opp til 5 000 kroner, eventuelt med borteboerstipend i tillegg. Elever ved Statens teaterskole kan gis kunstfagstipend opp til 3 000 kroner, eventuelt med borteboerstipend i tillegg.

Kunstnere som har avsluttet sin ordinære utdanning, kan gis stipend til videreutdanning innen- eller utenlands opp til 7 000 kroner.

Retningslinjene for tildeling av kunstfagstipend er for øvrig følgende:

Under forutsetning av fulltidsutdanning kan det tildeles kunstfagstipend dersom søkeren ikke har deltidsarbeid på 3 timer eller mer pr. dag. Ved tildelingen tas det ikke hensyn til foreldrenes, søkerens eller eventuell ektefelles økonomiske forhold.

Elevene ved Statens kunstakademi kan tildeles inntil 4 stipend under forutsetning av at de viser normal faglig fremgang.

Elevene ved Ballettinstituttet og ved Operaens ballettskole kan tildeles inntil 2 stipend i et 3-årig utdanningsprogram. Til særlig lovende elever kan stipend også gis det første året.

Elevene ved musikkonservatoriene kan tildeles inntil 3 stipend for de 3 siste år i konservatorieklassene ved Orkesterseksjonen og Solistseksjonen — under forutsetning av at de nye felles studieplaner ved konservatoriene som Plankomitéen ved Musikkonservatoriet har utarbeidet, blir godkjent av departementet.

Ved ballettskoler og musikkskoler kan antall stipend bli begrenset slik at tildelingen skjer etter en faglig vurdering.

Videreutdanningsstipend for kunstnere kan tildeles etter vurdering av søkerens faglige kvalifikasjoner, og skal ikke være underlagt behovsprøve når det gjelder søkerens egen økonomiske stilling.

2. Nordisk stipend

Det kan gis behovsprøvd stipend til delstudium ved høgskole eller universitet i et annet nordisk land når utdanningen er påbegynt her i landet.

Stipendstørrelsen varierer med merkostnadene.

XII UTDANNING I UTLANDET

1. Omfang

Utdanningsstønad etter reglene nedenfor tildeles til reglementert fulltidsundervisning ved læresteder som gir samme yrkes- eller utdanningskompetanse som utdanning ved norske læresteder som det gis utdanningsstønad til — når det er behov for arbeidskraft på vedkommende område her i landet, og når norske læresteder ikke har plass til alle som søker om å bli opptatt. Det kreves at søkeren har til hensikt å vende tilbake til Norge når utdanningen er avsluttet.

Vanligvis kreves det at søkeren er norsk statsborger og at han enten har sitt hjem i Norge eller har bodd i Norge i de siste år før utdanningen påbegynnes.

Unntak kan gjøres når oppholdet i utlandet skyldes at søkerens foreldre er eller har vært i norsk offentlig utenrikstjeneste, i tjeneste for misjon, eller i engasjement for utviklingsland.

Ordningen med suppleringslån gjelder ikke for utdanning i utlandet.

2. Utdanningslån

a) For utdanning i Europa gis utdanningslån til reglementert fulltidsundervisning av minst ett undervisningsårs varighet som gir yrkeskompetanse som det er behov for her i landet. Vanligvis kreves det at utdanningen ikke kan fås ved norsk skole. (Jfr. punkt g.) Utdanningen må ligge på nivå som går utover den elementære utdanningen i 1. klasse i yrkesskolen.
Lån gis til dekning av de kostnader som Lånekassen til enhver tid godkjenner for vedkommende studiested/fagretning — etter at stipend og eventuelt egne midler og beregnet tilskott etter gjeldende regler for behovsprøving er fratrukket.
Ved enkelte skoler med særlig høye utdanningskostnader gis utdanningslån av samme størrelse som gjelder for tilsvarende fagretning ved vanlig skole i vedkommende studieland.

b) For utdanning i USA og Canada gis utdanningslån bare til reglementert fulltidsundervisning ved universiteter og senior colleges som godkjennes av Lånekassen og som tilsvarer norsk universitets- og høgskoleutdanning (jfr. punkt e), når det er behov for utdanningen her i landet.
Det gis lån fra og med junior-trinnet fram til avsluttende hovedeksamen som godkjennes her i landet. Unntaksvis kan det i særlige tilfelle gis lån til de to siste quarters av sophomore-trinnet i USA og til de to siste terminer av freshman-trinnet i Canada, såfremt samlet lån ikke overstiger normen for vedkommende fagretning.
Lånets størrelse avpasses vanligvis slik at samlet lån ikke overstiger det nivå som gjelder for vedkommende fagretning ved utdanning i Norge.
Tilsagn om lån gis for reglementert utdanningstid fram til godkjent hovedeksamen.

For søker som har avsluttet teknisk skole i Norge, kreves vanligvis gjennomsnittskarakter på 2,40 eller bedre, og dessuten at den utdanning det søkes lån til kvalifiserer for sivilingeniørtittelen.
For søker som har avsluttet utdanning ved Bedriftsøkonomisk Institutt, kreves vanligvis at gjennomsnittskarakteren er 2,40 eller bedre, og at den utdanning det søkes lån til kvalifiserer for siviløkonomititelen eller tilsvarende.
Søkere som ikke har fått innvilget lån for 1. år på grunn av for svak forutdanning, kan ta opp spørsmålet om lån for 2. år dersom faglige resultater etter 1. år er m e g e t gode.

c) For utdanning i andre ikke-europeiske land enn USA og Canada gis normalt ikke utdanningslån.
Unntaksvis kan lån tildeles i særlige tilfeller etter at faglige forhold er nærmere vurdert, såfremt det dreier seg om en utdanning som det er særlig behov for her i landet, eller en spesialutdanning som tas i forbindelse med et fagstudium som er påbegynt i Norge.

d) For videregående utdanning etter avsluttet fagutdanning gis lån bare når faglige resultater er meget gode og det er behov for utdanningen her i landet.

e) Det kan gis lån til toppfinansiering av videregående fagutdanning eller til spesialutdanning av minst ett års varighet — når det foreligger bekreftelse på tildeling av stipend fra annet hold til opphold og/eller undervisning og skolepenger. I slike tilfeller kan en se bort fra kravet om at vedkommende utdanning ikke kan tas i Norge.

f) Det gis ikke lån til forutdanning som kreves for å komme inn på et fagstudium, f. eks. pre-medical, pre-dental o. l. ved undergraduate avdeling. Unntak kan gjøres når forutdanningen er avsluttet og fagstudiet er påbegynt.

g) Det gis ikke lån til utdanning som ikke er faglig tilfredsstillende sammenliknet med tilsvarende utdanning i norsk skoleverk.
Det gis heller ikke lån til elementær yrkesutdanning som Lånekassen ikke godkjenner.

h) For 1. året ved fransk/flamsk- og spanskspråklige universiteter gjelder særlige regler.

i) Det gis ikke lån til 1. året av flerårig utdanning når resultatene av vedkommende søkers forutdanning er særlig svake. Dersom 1. året likevel gjennomføres med tilfredsstillende resultat, kan det etter nærmere vur-

dering gis lån til konvertering av eventuelt lån som er tatt opp utenfor Lånekassen til å finansiere 1. året — og det kan ettertildeles stipend.

j) Unntaksvis kan det gis lån til akademisk utdanning i utlandet som svarer til den som fås her i landet, f. eks. når det gjelder utdanningsprogram som avviker vesentlig fra det som kan fås i Norge, og vedkommende søker har særlig behov og forutsetning for det spesielle program.

k) Søker med forsørgelsesbyrde (ektefelle + barn) kan gis tillegg utover normen for enslig søker etter samme regler som gjelder for tildeling av lån til utdanning i Norge. Vilkåret er at søkeren er faglig i rute og at det samlede lån ikke vesentlig overstiger det normale for vedkommende studium/fagretning.
I særlige tilfeller kan ektefelle som bor sammen med søkeren på studiestedet, for en begrenset tid, godtas som forsørgelsesbyrde selv om det ikke er barn i ekteskapet.

3. Borteboerstipend

a) Det kan gis borteboerstipend til utdanning som omfattes av ordningen med utdanningslån når søkeren er faglig kvalifisert.

b) Det kan likevel gis borteboerstipend til utdanning ved følgende skoler/kurs som ikke omfattes av ordningen med utdanningslån:

a) Lycée Corneille i Rouen.
b) Atlantic College i Wales.
c) Vanlige vinter- og vårkurs ved nordiske folkehøgskoler, såfremt undervisningen er lagt opp etter samme mønster som ved norsk folkehøgskole og vedkommende søker for øvrig fyller vilkårene for stipend til skolegang ved folkehøgskole.

c) Unntaksvis kan det gis borteboerstipend til utdanning som i Norge går inn under ordningen — når det er tungtveiende grunner til at utdanningen tas i nærheten av foreldrenes bopel, og deres opphold der skyldes at de er eller har vært i norsk offentlig utenrikstjeneste, i tjeneste for misjon, eller i engasjement for utviklingsland.

d) For 1972—73 er borteboerstipendet 2 700 kroner for et helt undervisningsår.

4. Reisestipend

a) For utdanning i Europa gis reisestipend til reglementert fulltidsundervisning ved akademiske læreanstalter og ved fag- og yrkesskoler av minst 2 års varighet, såfremt utdanningen omfattes av ordningen med utdanningslån og søkeren er faglig kvalifisert.

Reisestipend gis til dekning av inntil 50 % av billettprisen på billigste klasse 2 ganger tur-retur årlig mellom lærested og nærmeste grensestasjon eller havn i Norge.
Dersom det gjelder særskilte moderasjonsordninger for vedkommende reisestrekning, går moderasjonen til fradrag i reisestipendet. Reisestipend gis normalt for et tidsrom som svarer til ordinær studietid.

b) For utdanning i U S A og C a n a d a gis reisestipend til reglementert fulltidsundervisning av minst 2 års varighet ved akademiske læreanstalter, såfremt utdanningen omfattes av utlånsordningen og vedkommende søker er faglig kvalifisert — og ikke har Fulbright reisestipend.
Reisestipend gis til dekning av 50 % av billettprisen på billigste klasse for en framreise til lærestedet ved begynnelsen av studiet, og for en tilbakereise til norsk grense/havn etter fullført studium. For hjemreise i ferien gjelder særlige regler.

c) For utdanning i andre ikke-europeiske land gis reisestipend etter samme retningslinjer og med inntil samme beløp som gjelder for utdanning i USA og Canada.

d) Studenter ved akademiske læreanstalter i Norge som tar studieopphold av minst et halvt undervisningsårs varighet i et annet europeisk land, kan tildeles reisestipend til én tur-retur reise.
Vilkåret er at studieoppholdet er et ledd i en godkjent studieplan.
Kan studiet også gjennomføres i Norge, gis reisestipend bare for så vidt utenlandsoppholdet ikke forlenger samlet studietid. Vanligvis kreves dessuten at minst 2 år av studieplanen er fullført med tilfredsstillende resultat.

e) Det gis ikke reisestipend til allmennutdanning, elementær grunnutdanning, akademisk videreutdanning, spesialutdanning, deltakelse i spesialkurs, praktikantarbeid eller liknende.

5. Gebyrstipend

a) Gebyrstipend gis til reglementert fulltidsstudium i utlandet dersom utdanningen omfattes av utlånsordningen og søkeren er faglig kvalifisert. Videre er det en forutsetning at utdanningen anses som akademisk i Norge. Det kan likevel gis gebyrstipend til fysioterapiutdanning i utlandet.
Gebyrstipend gis for utdanning som fører fram til avsluttende hovedeksamen som godkjennes i Norge, men omfatter ikke akademisk videreutdanning, spesialutdanning, deltakelse i spesialkurs, praktikantarbeid eller liknende.
Gebyrstipend gis vanligvis bare til selve fagstudiet. Ved enkelte læresteder hvor det kreves et forstudium for å komme inn på fagstudiet, kan det etter nærmere vurdering refunderes gebyrstipend for forstudiet når vedkommende søker er kommet inn på fagstudiet. Gebyrstipendet gis for et tidsrom som tilsvarer normal studietid.

b) Studenter ved akademiske læreanstalter i Norge som tar studieopphold av minst et halvt undervisningsårs varighet i et annet europeisk land, kan tildeles gebyrstipend. Vilkåret er at studieoppholdet er et ledd i en godkjent studieplan.
Kan studiet også gjennomføres i Norge, gis gebyrstipend vanligvis bare dersom utenlandsoppholdet ikke forlenger samlet studietid. Vanligvis kreves dessuten at minst 2 år av studieplanen er fullført med tilfredsstillende resultat.

c) Gebyrstipend skal dekke det faktiske gebyr som betales ved hvert enkelt lærested og hver enkelt fagretning, begrenset til 4 250 kroner for et helt undervisningsår.
Medisinstudenter i Eire kan likevel gis gebyrstipend opp til 10 000 kroner.

6. Behovsprøvd stipend

a) For yrkesutdanning i Europa som svarer til 10.—12. skoleår, gis behovsprøvd stipend når det dreier seg om reglementert fulltidsundervisning ved skoler som gir yrkeskompetanse som det er behov for her i landet. Vanligvis kreves at vedkommende søker ikke kan få utdanningen i Norge. Utdanningen må være av minst 1 års varighet og ligge på et nivå som går utover den elementære utdanning i 1. klasse i yrkesskolen.
Dersom det er særlige og tungtveiende grunner til å ta utdanningen i utlandet, kan det unntaksvis gis behovsprøvd stipend til allmennutdanning som svarer til 10.—12. skoleår, og til yrkesutdanning som kan fås i Norge.

b) Unntaksvis kan behovsprøvd stipend gis til utdanning utenfor Europa, når det gjelder spesialutdanning som ikke kan fås i Europa.

c) for fulltidsstuderende i låneberettiget postgymnasial utdanning som begynte utdanningen i studieåret 1967—68 eller tidligere, gis behovsprøvd stipend etter samme retningslinjer som gjelder for studenter i Norge som tildeles stipend etter den gjeldende overgangsordning.

d) Det kan gis behovsprøvd stipend til søker med stor forsørgelsesbyrde (2 barn eller mer) i låneberettiget utdanning, etter samme retningslinjer og satser som gjelder for postgymnasial utdanning i Norge.

7. Grunnstipend

Grunnstipend gis til søkere mellom 20 og 30 år som tar reglementert fulltids dagundervisning av minst $3^1/_2$ måneds varighet. Det kreves at utdanningen tilsvarer utdanning i Norge som omfattes av ordningen med grunnstipend.

Grunnstipend kan tildeles selv om utdanningen ikke omfattes av utlånsordningen eller de øvrige stipendordningene som Lånekassen administrerer.

For 1972—73 utbetales grunnstipend med 90 kroner pr. måned for den faktiske undervisningstid som Lånekassen har normert for vedkommende utdanning, begrenset til 900 kroner for et helt undervisningsår. Ved tildelingen tas ikke hensyn til de økonomiske forhold til søkeren, eventuelt søkerens ektefelle, eller søkerens foreldre.

XIII FORRENTNING OG TILBAKEBETALING

Staten dekker rentene i normal utdanningstid. Fra første månedsskifte etter endt/avbrutt utdanning blir rentene belastet låntakeren. Renten er f. t. 5,75 % p. a.

Er slutteksamen forsinket, avgjør Lånekassen i hvert enkelt tilfelle det tidsrom låntakeren skal svare renter for. Forsinkelser grunnet dokumentert sykdom, ordinær militærtjeneste eller svangerskap medfører ikke rentebelastning. Også i tilbakebetalingstiden gis det etter søknad rentefrihet under samme forhold. Under fortsatt utdanning som er lån/stipendberettiget, gis rentefrihet for tidligere lånopptak under forutsetning av at det dreier seg om regulær fulltidsundervisning, og låntakeren ikke har inntekter som vesentlig overstiger omkostningene ved den fortsatte utdanning.

Etter endt/avbrutt utdanning får låntakeren tilsendt betalingsplan. Nedbetalingen skjer ved faste, halvårlige terminer (renter + avdrag). Terminene fastsettes etter lånets størrelse og den inntekt utdanningen kan ventes å gi.

Første termin forfaller ca. 15 måneder etter endt utdanning.

Lånekassen sender varsel (innbetalingskort) før hvert forfall. Men om slikt varsel ikke når låntakeren, fritas han ikke av den grunn for å betale rett-tidig i samsvar med betalingsplanen.

Skulle låntakerens økonomiske stilling bli slik at det ville være urimelig å opprettholde betalingsplanen, kan det etter søknad med dokumenterte opplysninger om inntekt, forsørgelsesbyrde og øvrige økonomiske forpliktelser gis lettelser i betalingsvilkårene — ved betalingsutsettelse for én eller flere terminer (terminforskyvning) eller ved en tidsbestemt reduksjon av terminene.

Dersom låntakeren misligholder låneforpliktelsene, kan Lånekassen erklære hele lånet forfalt til betaling.

Under tilbakebetalingen av lånet plikter låntakeren å holde Lånekassen underrettet om sin adresse.

Når invaliditet eller varig sykdom medfører at låntakeren ikke kan greie sine forpliktelser, kan det søkes om ettergivelse.

Dør låntakeren, blir gjelden ettergitt.

ANDRE OPPLYSNINGER

Søknad om utdanningsstønad skrives på fastsatt blankett som fås ved vedkommende skole eller fra Lånekassen.

Det er av stor betydning for behandlingen og resultatet at søkeren svarer utførlig på spørsmålene i blanketten, og legger ved vitnemål og attester i rettkjent avskrift. Ufullstendige søknader vil bli returnert.

Melding om adresse og fortgang i utdanningen

Stønadmottakeren plikter til enhver tid å holde Lånekassen underrettet om sin boligadresse og om fortgangen i utdanningen.

Dette gjelder også for tidsrom som det ikke søkes stønad for.

Søknadsfrister

Det kan søkes stipend og lån for opp til et helt undervisningsår (høst-vår) om gangen. For undervisningsåret 1972—73 gjelder følgende frister:

1. mars 1972 — for søkere som er i gang med utdanning i Norge, og som ønsker midler når undervisningsåret 1972—73 tar til. For elever i allmennskoler, disponible yrkesskoler og skoler for handel og kontorarbeid gjelder særskilte frister.

1. juni 1972 — for søkere som er i gang med utdanning i utlandet og som ønsker midler disponible når undervisningsåret 1972—73 tar til.

1. august 1972 — for søkere som begynner utdanning i Norge om høsten og som ønsker midler disponible før 1. oktober. (Søkere som begynner sin utdanning høsten 1972, anmodes om å sende søknad direkte til Lånekassen med det samme de har fått melding om opptak).

15. september 1972 — for søkere som begynner utdanning i Norge om høsten og som ønsker midler disponible før 1. desember.

15. november 1972 — for søkere som begynner utdanning i utlandet om høsten og som ønsker midler disponible før jul.

1. februar 1973 — for søkere som begynner i januar. Samme frist gjelder for søknad om tilleggslån. (For søkere som tar utdanning i utlandet, er fristen for søknad om tilleggslån **1. mai.)** Søknader som kommer inn senere, vil ikke bli tatt opp til behandling med mindre det foreligger spesielle grunner.

Søknad om tilleggslån

Søknad om tilleggslån kan innsendes bare av søkere som ved ordinær søknad ikke har søkt så stort lån som Lånekassen etter reglene kan tildele, og av søkere som dokumenterer at ekstraordinære forhold har oppstått slik at undervisningsåret ellers ikke vil kunne fullføres.

For elever i allmennskoler, yrkesskoler og skoler for handel og kontorarbeid gjelder egne søknadsfrister, som kunngjøres gjennom stipendutvalgene.

Søknader om stipend som sendes inn etter at undervisningsåret/kurset er avsluttet, vil ikke bli tatt opp til behandling.

Konvertering av utdanningslån

Det kan unntaksvis gis lån til innfrielse av lån som er tatt opp utenfor Lånekassen for å finansiere utdanning som det ellers kan gis lån til — når lånet er særlig tyngende for søkeren, og det ellers står i rimelig forhold til utdanningskostnaden.

Klage over behandlingsresultatet

Mener søkeren at behandlingsresultatet ikke er i samsvar med de regler som gjelder for tildelingen, kan skriftlig begrunnet klage sendes inn til Lånekassens klagenemnd innen 3 uker etter at søkeren har mottatt melding om behandlingsresultatet.

Opplysningsvirksomheten

Lånekassen har egen opplysningsavdeling med studieveiledere, som har til oppgave å skaffe til veie opplysningsmateriell om studie- og utdanningsforhold, og å gi veiledning og råd i utdannings- og finansieringsspørsmål. Til avdelingen hører bibliotek med håndbøker, skoleplaner, universitetskataloger m. v. for de fleste aktuelle studieland. Biblioteket er tilgjengelig for interesserte.

Det innhentede studiemateriell danner grunnlag for utarbeidelse av oversikter, vanligvis i form av stensilerte orienteringer, som kan rekvireres etter behov. I tillegg til dette kan publikum gjennom brev eller personlig kontakt med Lånekassen ta opp sine problemer i forbindelse med studiemuligheter og studieforhold ved norske og utenlandske læresteder.

LOV AV 19. JUNI 1969 NR. 49
OM STØNAD TIL UNGDOM I VIDAREGÅANDE UTDANNING

Ved kgl. res 19. juni 1969 gitt virkning fra 1. juli 1969, med unntak for § 9 som er gitt virkning fra 1. april 1970.

§ 1. Reisestønad.

Ungdom i gymnas og yrkesskolar, og i andre skolar som etter vedtak av vedkomande departement er jamstelte med dei, får stønad til lange daglege reiser mellom heim og lærestad etter nærare reglar fastsette av departementet.

Til lengre reiser mellom heimstad og lærestad får ungdom i vidaregåande utdanning moderasjon i billettprisane eller reisestønad.

Stønad etter første leddet får ein av vedkomande kommune med slik refusjon frå staten som Stortinget fastset.

§ 2. Bortebuarstipend.

Bortebuarstipend kan ein gje til ungdom som må bu utanfor heimstaden under vidaregåande allmennutdanning eller fag- og yrkesutdanning. Etter vedtak av vedkomande departement kan ein i særhøve gje slikt stipend også til ungdom som får utdanning på heimstaden, men som ikkje bur heime.

På dei vilkår som er nemnde i første leddet, kan ein også gje bortebuarstipend til lærlingar og andre elevar i kombinert praktisk/teoretisk utdanning, til heil eller delvis dekning av utgifter som ikkje blir dekte av lønna.

§ 3. Særlege stipend.

Ungdom i gymnas og yrkesskolar, og i andre skolar som etter vedtak av vedkomande departement er jamstelte med dei, kan få særlege stipend på grunnlag av dei økonomiske tilhøva til forsytarane, ektemaken eller eleven sjølv.

Ungdom i anna utdanning enn den som er nemnd i første leddet, kan få særlege stipend når de har stor forsytingskyldnad.

§ 4. Gebyrstipend.

Ungdom i vidaregåande utdanning kan få stipend til heil eller delvis dekning av skolepengar, studiegebyr og andre undervisnings- og eksamensavgifter.

§ 5. Utdanningsstipend for kunstnarar.

Ungdom med kunstnargivnad kan få stipend til ei vanleg utdanning som kunstnar.

§ 6. Lån.

Statens lånekasse for utdanning kan gje lån til finansiering av utdanning til studerande ved universitet og høgskolar, og til studerande ved andre institusjonar som etter vedtak av vedkomande departement er jamstelte med dei. Ein kan gje supplerande lån til elevar i yrkesutdanning som ikkje går inn under første leddet, og unntaksvis til elevar i vidaregåande allmennutdanning og til lærlingar og andre elevar i kombinert praktisk/teoretisk utdanning.

Når ein gjev lån, skal ein ta omsyn til dei økonomiske forhold til lånsøkjaren, og i regelen til dei økonomiske forholda til ektemaken. Til Stortinget vedtek (fastset) noko anna, skal ein i regelen også ta omsyn til dei økonomiske forholda til forsytarane.

Det skal reknast rente av låna når utdanninga er avslutta eller normal utdanningstid er gått. Stortinget kan fastsetje at det og skal reknast rente i utdanningstida.

Lånekassa fastset avdragsplanen, som til vanleg skal byggje på annuitetsprinsippet. Avdragstida blir sett etter storleiken på lånet og etter kva inntekt låntakaren kan rekna med, men skal i regelen ikkje vera lengre enn 20 år. Med godkjenning av departementet kan Lånkassa vedta at fastsette terminsummar skal aukast og avdragstida forkortast for lån som det er sett opp betalingsplan for.

Døyr låntakaren, blir gjelda ettergjeven. Lånekassa kan ettergje lån heilt eller delvis når ein meiner det er rimeleg av di låntakaren har vorte ufør eller lid av langvarig sjukdom. Lånekassa kan gje utsetjing med betaling av rente og avdrag når vidare utdanning, militærteneste eller sjukdom har ført til vesentleg svikt i inntekt, eller når andre forhold har ført til at det vil verke urimeleg å krevje betaling etter den fastsatte betalingsplanen. I samband med betalingsutsetjing kan ein gje avkall på rente.

§ 7. Nærare føresegner.

Stortinget fastset maksimale satsar for bortebuarstipend, særlege stipend og gebyrstipend. Kongen fastset rentesatsen for lån.

Vedkomande departement kan gje føresegner om reisestønad, stipend og lån. Departementet kan avgrense ordningane, setje aldersgrenser, stille faglege krav, avgrense høvet til å kombinere ymse slag utdanning og setje andre vilkår for stønad, stipend og lån.

Statens lånekasse for utdanning gjev nærare reglar om stønad, stipend og lån, og kan gje føresegner og setje vilkår av same slag som er nemnde i føregåande ledd.

§ 8. Organisasjonen av Lånekassa.

Statens lånekasse for utdanning er eit sentralorgan for dei stipend- og låneordningar som er nemnde i §§ 1—6.

Lånekassa skal ha eit grunnfond og eit reservefond bygd på midlar som Stortinget løyver eller vedtek overført. Dersom Stortinget ikkje gjer anna

vedtak skal ikkje fonda forrentast av Lånekassa. I tilfelle avvikling fell fonda tilbake til staten.

Til verksemda kan Lånekassa ta opp lån inntil ein sum som svarar til ti gonger den summen grunnfondet utgjer. Låna blir garanterte av staten og kan takast opp ved å skriva ut ihendehavarobligasjonar eller på annan måte, etter nærare føresegner av vedkomande departement.

Administrasjonsutgiftene til Lånekassa blir dekte av staten i den mon dei ikkje blir dekte av renteinntekta.

Departementet syter for revisjon av rekneskapen og fører tilsyn med Lånekassa. Årsmelding og rekneskap skal kvart år leggjast fram for Stortinget.

§ 9. Leiinga av Lånekassa.

Statens Lånekasse for utdanning skal leiast av eit styre og ein direktør.

Styret har 5 medlemer med personlege varamenn, som blir oppnemnde av Kongen for inntil 3 år. Kongen fastset kven som skal vere formann og varaformann i styret.

Direktøren i Lånekassa blir tilsett av Kongen. Direktøren leier den daglege drifta av Lånekassa i samsvar med dei føresegnene som styret fastset.

Lånekassa skal ha eit råd på 12 medlemer, som blir oppnemnde av Kongen for inntil 3 år. Rådet fører tilsyn med verksemda til Lånekassa og gjev tilråding til departementet om hovudlinene for stønads-, stipend- og låneordningane etter denne lova.

§ 10. Medverknad av kommunane.

Kommunane skal medverke ved gjennomføringa av stipend- og låneordningane etter §§ 1—6 i samsvar med nærare føresegner gjevne av departementet og Lånekassa.

Vedkomande departement kan fastsetje at kommunane skal betale ut bortebuarstipend, særlege stipend og gebyrstipend mot refusjon frå staten.

§ 11. Medverknad av skolar m. v.

Norske universitet, skolar og andre undervisningsinstitusjonar med studentar eller elevar som kan få stønad, stipend eller lån, pliktar å verke med til gjennomføring av ordningane i samsvar med dei føresegnene som blir gjevne av departementet og Lånekassa. I samband med dette kan undervisningsinstitusjonane bli pålagde å gje tilråding og opplysning om faglege og økonomiske forhold som har betydning for vurdering av søknader om lån og stipend og som institusjonane har føresetnader for å uttale seg om.

§ 12. Iverksetjing.

Denne lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset. Det kan fastsetjast at visse delar av lova skal gjelde frå eit tidlegare eller seinare tidspunkt enn andre.

Frå den tid denne lova tek til å gjelda, blir lov av 6. juni 1947 om Statens lånekasse for studerande ungdom oppheva.

FORSKRIFTER
OM STATENS LÅNEKASSE FOR UTDANNING, DENS ORGANISASJON OG VIRKSOMHET

Fastsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet i medhold av lov av 19. juni 1969 nr. 49 om stønad til ungdom i vidaregåande utdanning.

§ 1.

Lånekassens råd behandler årsmelding, hovedlinjene for lån- og stipendbudsjett og retningslinjer for låne- og stipendordningene.

Rådet holder vanligvis to møter i året. Rådet eller formannen kan bestemme at det skal holdes et tredje møte, og et slikt møte skal holdes dersom departementet, styret eller et flertall av rådets medlemmer krever det. Etter anmodning fra departementet eller med departementets samtykke kan rådet holde ytterligere møter.

Tid og sted for rådets møter fastsettes av formannen. Innkallelse sendes senest 14 dager før møtet og dagsorden med dokumenter sendes ut senest 7 dager før møtet.

Lånekassens styre og direktør varsles om rådets møter og har anledning til å delta.

Lånekassens administrasjon er sekretariat for rådet og sørger for opplysninger og utredning av sakene og for referat av møtene. Referatet godkjennes av formannen. Foruten til medlemmene sendes referatet til Kirke- og undervisningsdepartementet og til Lånekassens styre.

§ 2.

Lånekassens styre skal sørge for utredning av behovene for stønad, lån og stipend til utdanning og årlig fremme forslag til Kirke- og undervisningsdepartementet om tiltak som anses hensiktsmessige for å dekke disse behov.

Innenfor rammen av bestemmelser i lov, stortingsvedtak, kongelig resolusjon eller departementets vedtak gir Lånekassens styre regler om stønad, stipend og lån (lovens § 7, 3. ledd) og om forrentning av studielån (lovens § 6, 3. ledd, jfr. § 7, 1. ledd) og fastsetter bestemmelser om tilbakebetaling, ettergivelse og avskrivning av lån eller renter (lovens § 6, 4. og 5. ledd).

Med godkjennig av Kirke- og undervisningsdepartementet og Finansdepartementet treffer styret vedtak om opptak av lån. Styret treffer videre bestemmelse om forvaltningen av Lånekassens midler og regnskapsførsel, administrasjon og saksbehandling.

Styret avgir årsmelding i februar.

Lånekassens styre holder møte så ofte det er behov for det. Møtetid kan fastsettes av formannen. Styret er vedtaksført når minst 3 medlemmer er til stede. Dersom ikke alle medlemmer er til stede, kan vedtak bare treffes når møtet er innkalt minst 3 dager i forvegen.

Lånekassens direktør deltar vanligvis i styrets møter. Administrasjonen forbereder sakene og er sekretariat for styret.

Etter at protokoll fra styremøte er godkjent av styret, sendes utskrift til Kirke- og undervisningsdepartementet, til formannen i Lånekassens råd og til formannen i klagenemnda.

Lånekassen forpliktes ved underskrift av styrets formann eller i hans fravær av nestformannen. Daglige disposisjoner undertegnes av Lånekassens direktør eller av tjenestemann som han har gitt særskilt fullmakt.

Alle forpliktende underskrifter skal være parafert av Lånekassens direktør eller en tjenestemann som han har gitt paraferingsfullmakt.

§ 3.

Lånekassens klagenemnd er klageinstans etter forvaltningsloven for enkeltvedtak som treffes av Lånekassen. For tjenestemannssaker er likevel Kirke- og undervisningsdepartementet klageinstans.

Klagenemnda har 3 medlemmer, eventuelt med personlige varamenn, som oppnevnes av Kirke- og undervisningsdepartementet for inntil 3 år. Kirke- og undervisningsdepartementet fastsetter hvem som skal være formann og varaformann.

Lånekassens administrasjon er sekretariat for klagenemnda.

Klagenemnda har møte så ofte det er behov for det. Formannen fastsetter tid og sted for møtet. Innkallelse til møtet skal sendes minst 3 dager i forvegen. Klagenemnda er vedtaksfør når to av medlemmene er til stede og disse er enige.

Kortfattet referat fra møtene godkjennes av formannen og sendes Kirke- og undervisningsdepartementet.

§ 4.

Disse forskrifter trer i kraft fra 1. april 1970.